

Kulturstrategi 2023-2032

Innhold

1. Bakgrunn	1
2. Føringer	2
2.1 Hva er fastsatt ved lov?	2
2.2 Regionale føringer	3
2.3 Kommunale planer	3
3. Status	4
3.1 Kommunens kulturtilbud	4
3.1.1 Kulturskolen	4
3.1.2 KulturArena	4
3.1.3 Bibliotek	4
3.1.4 Den kulturelle skolesekken	4
3.1.5 Den kulturelle spaserstokken	4
3.1.6 Fritidsklubbene	4
3.1.7 Kulturminner og kulturvern	5
3.1.8 Gårds- og slektshistorie	5
3.1.9 Museer	5
3.1.10 Tilskuddsordninger	5
3.2 Kulturaktører	5
3.3 Lag og foreninger	5
4. Strategier og tiltak	6
4.1 Aurskog-Høland skal være en kommune hvor kulturopplevelser og -deltakelse er tilgjengelig og mulig for alle	6
4.2 Aurskog-Høland skal være en kommune som verdsetter frivillighet og støtter det lokale kulturlivet .	6
4.3 Aurskog-Høland kommune legger til rette for kunstnerisk og kulturell virksomhet	6
4.4 Aurskog-Høland kommune skal ivareta og utvikle kulturminner og kulturarv i hele kommunen	7

1. Bakgrunn

Kulturlivet skapes av fellesskapet. Kultur er nedfelt i FNs menneskerettserklæring som en grunnleggende verdi for alle mennesker. Kulturvirksomhet skal være sentralt i det offentlige rommet, og et rikt og variert kulturliv er en forutsetning for et levende demokrati og for ivaretagelse av ytringsfriheten. Et levende og mangfoldig kulturliv er en kraft som skaper folkehelse, engasjement, innovasjon og nytenking i vår kommune. Kulturaktiviteter skaper sosiale fellesskap og gir oss identitet, tilhørighet, personlig og kollektiv vekst og utvikling.

I tråd med kommunens planstrategi skal det utarbeides en kulturstrategi som kan bidra til å virkeliggjøre kommunens visjon; muligheter, miljø og mangfold. Vårt verdigrunnlag; tillit, åpenhet og samhandling tydeliggjør at kommunen skal jobbe sammen med innbyggerne for å nå målene.

Fig. 1 Kommunens målhierarki

Satsingsområdet «Et begeistret fellesskap» har som mål å bidra til en samfunnsutvikling hvor befolkningens trivsel og helse forutsetter tilrettelegging for gode sosiale og miljømessige forhold, forebygging av psykisk og somatisk sykdom, trygge nærmiljøer og sosiale fellesskap, innbyggermedvirkning og engasjement. Å ta del i og utøve aktiviteter og være bidragsyter i kulturlivet gir mening i seg selv, for enkeltindividet og for fellesskapet. Et mangfoldig og levedyktig kulturliv baseres i stor grad på frivillig arbeid.

Et oppgaveutvalg med 4 folkevalgte, 1 representant for Kulturrådet og 4 frivillige utarbeidet i 2022 en rapport til kommunestyret som kulturstrategien skal bygge på.

Oppgaveutvalgets oppgaver var å:

- Kartlegge dagens kulturaktører og tilbud og rammevilkårene knyttet til disse
- Foreslå retning og prioritering for fremtidig kulturpolitikk og satsninger
- Foreslå hvordan innbyggerne som brukere av kulturtilbud kan være med på å påvirke og drive utviklingen av disse og nye tilbud

Kulturstrategien skal:

- Gi føringer for politiske og administrative prioriteringer og satsinger.
- Sikre forståelse og rammevilkår for kulturens plass i lokalsamfunnet
- Bidra til at alle har mulighet til å utfolde og utvikle seg gjennom kulturaktiviteter

Med kultur i denne sammenhengen menes det utvidete kulturbegrepet som omfatter musikk, scenekunst, litteratur, film, visuell kunst og kulturarv. Det innebærer at begrepet i tillegg til de tradisjonelle kulturaktiviteter også omfatter kulturlivet til «folk flest», som foreningsaktiviteter og amatøraktiviteter. Derfor er både profesjonelle og andre kulturaktører, samt lokale foreninger innen kulturlivet inkludert.

Vi kan også forstå kultur som det motsatte av natur, altså alt som er menneskeskapt. Det er vanlig å skille mellom passiv og aktiv kultur deltakelse. I aktiv kultur deltakelse er man med og skaper noe selv, som passiv kultur deltaker er man publikum.

2. Føringer

2.1 Hva er fastsatt ved lov?

Kulturloven fastslår kommunens ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle kan få delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for lokal kulturvirksomhet.

Opplæringsloven omhandler kulturskolen: «Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers».

Bibliotekloven styrer bibliotekdriften: «Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.»

Tilrettelagt kulturaktivitet (aktiv deltakelse i samfunnet) er hjemlet i Lov om sosiale tjenester.

Kulturminnevern deles ofte i to. Materielt kulturvern forholder seg til Lov om kulturminner og Plan- og bygningsloven. Immaterielt kulturvern til Lov om stadnamn og Arkivloven.

2.2 Regionale føringer

Viken fylkeskommune

Det er ikke vedtatt regional plan for kulturfeltet, men [en temastrategi og en handlingsplan for kunst og kultur](#).

Haldenvassdragets kanalselskap AS

Som medeier skal kommunen bidra med driftsmidler til selve kanalen, og det som heter kanaltjenesten som drifter toaletter, gapahuker og annen infrastruktur som ikke er museal, men som knytter seg til turisme i hele kanalen. Kanalselskapet har en evig bruksrett til det kommunen eier på Skullerud brygge.

Den kulturelle skolesekken

Denne finansieres med spillemidler, fylkeskommunale og kommunale midler. Den består av turneer som fylket administrer, samt kommunens egne formidlingsopplegg blant annet på Bygdetunet, ved Margareta kilden, på Urskog Fort og Flyktingeruta.

Den kulturelle spaserstokken

Kommunen lager innholdet selv, og tiltaket finansieres gjennom tilskudd og kommunale midler.

Museene i Akershus

Kommunen har driftsavtale med Museene i Akershus om at de drifter Aurskog-Høland bygdetun på Hemnes.

2.3 Kommunale planer

I dag har kommunen to kommuneplaner; en fra tidligere Aurskog-Høland og en fra Rømskog. Følgende målformuleringer er hentet fra de to planene

1. Være en attraktiv ferie- og fritidskommune med vekt på kultur- og friluftaktiviteter, kulturminner og hytteliv.
2. Utarbeide en melding for området kultur og frivillighet.
3. Ivareta og benytte lokale kulturminner.
4. Videreutvikle samarbeid med frivilligheten for å styrke tilbud om sosiale møteplasser og aktivitet.
5. Folk som snakker sammen, skaper sammen.
6. Kulturproduksjonen vil øke dersom det finnes tilgjengelige arenaer for utveksling av idéer og samarbeid.

7. Et rikt kulturliv bidrar til at folk til å møtes, og bidrar til et sosialt lokalsamfunn.

Kommunedelplan for kulturmiljøer 2021-2031.

Kommunens Frivillighetserklæring ble laget i samarbeid med frivilligheten. Den er førende for samarbeidet mellom kommunen og kulturelle lag og foreninger.

3.Status

3.1 Kommunens kulturtilbud

3.1.1 [Kulturskolen](#)

Kulturskolen gir tilbud til innbyggere i alle aldre. Den er lokalisert på Bjørkelangen, men gir undervisning i andre deler av kommunen også, blant annet i flere av kommunens skolefritidsordninger.

3.1.2 [KulturArena](#)

KulturArena har formidling og tilrettelegging av scenekunst som formål. Det er scener på Bjørkelangen, Hemnes og Rømskog. Her kan både profesjonelle og amatører være utøvende innenfor alle kulturuttrykk.

3.1.3 [Bibliotek](#)

Det er bibliotek på Bjørkelangen og i Rømskog, begge avdelingene har meråpent. Biblioteket formidler litteratur og andre medier og er en arena for dialog og meningsutveksling.

3.1.4 [Den kulturelle skolesekken](#)

Den kulturelle skolesekken gir alle elever i grunnskolen mangfoldige kulturopplevelser gjennom 10 år på skolen. De er både deltakere selv og tilhørere. Det er besøk av profesjonelle, men elevene utforsker også egen kulturarv. Ordningen er finansiert som et spleiselag mellom fylket og kommunen.

3.1.5 [Den kulturelle spaserstokken](#)

Gjennom Det kulturelle Spaserstokken besøker profesjonelle utøvere innenfor ulike kulturuttrykk seniorer i kommunen. Det er cirka 60 forestillinger på blant annet sykehjem, omsorgsboliger og i trivsels- og seniorsentrene. Tilbudet er finansiert med et tilskudd fra fylkeskommunen og egne midler.

3.1.6 [Fritidsklubbene](#)

Fritidsklubbene er et lavterskeltilbud til barn og unge. Der treffer de andre barn og unge i trygge rammer sammen med dyktige voksne. Kommunen har fritidsklubber for ungdom (ungdomsklubb) og fritidsklubber for barn (juniorklubb). Tre av fritidsklubbene er driftet av kommunen og to av klubbene er driftet av idrettslag med veiledning fra kommunen

3.1.7 Kulturminner og kulturvern

Aurskog Høland har mange kulturminner. Kommunens oppgave er å ta vare på de vi selv eier og invitere innbyggerne til både bruk og kunnskap om disse. De mest kjente er Urskog fort, Kurøen bygdetun, Hofmoen gamle skole, Løken gamle kirkegård og Skulerud brygge. Vi har også flere kulturminner i privat eie som for eksempel Aur Prestegård.

3.1.8 Gårds- og slektshistorie

Gårds- og slektshistorie for Høland og Setskog har så langt kommet ut med 10 bind, det er 4 bind igjen å skrive. Det er ca 400 abonnenter, og det selges mange enkeltbind.

3.1.9 Museer

Aurskog-Høland bygdetun er kommunens eneste museum. Museet driftes av Museene i Akershus og de har ansvar for formidling av historien samt ivaretagelse av gjenstandene.

3.1.10 Tilskuddsordninger

Kommunen tildeler årlig driftsstøtte til lag og foreninger, arrangements- og prosjektstøtte, tilskudd til lekeplasser, opplæringsstøtte og kompensasjon for kommunale avgifter.

3.2 Kulturaktører

I vår kommune har vi både kulturaktører som lever av kultur helt/delvis, og kulturaktører som driver med kultur som frivillig arbeid. Det finnes ingen komplett oversikt, men det en overvekt av aktørene er innen musikkfeltet. Kulturaktørene kan bruke arrangementskalenderen som ligger på kommunens hjemmeside til å reklamere for sine åpne arrangementer, men svært få gjør det.

3.3 Lag og foreninger

Kulturelle lag og foreninger gir mange kulturtilbud til innbyggere i alle aldre. Om lag slike foreninger er registrert i Frivillighetsregisteret. I tillegg har kommunen om lag 30 ideelle og religiøse organisasjoner som også driver kulturarbeid.

Kommunen har en stor overvekt av foreninger innenfor kulturarv og tradisjoner. En fullstendig oversikt ligger på kommunens hjemmeside. Foreningene har selv ansvar for å holde denne oversikten oppdatert. Vi har foreninger innen visuell kunst, litteratur, festivaler, scenekunst, musikk, kulturarv og tradisjon. Aurskog-Høland kulturråd er en paraplyorganisasjon for mange av disse foreningene.

Det er inngått en samarbeidsavtale mellom kulturrådet og kommunen. Det foregår flere samhandlingsaktiviteter mellom kulturrådet og kommunen, blant annet halvårlige dialogmøter. Kommunen deltar også på kulturrådets møter, og kulturrådet deltar i juryen for kulturprisene. Kulturrådet skal alltid uttale seg før politiske saker som gjelder kulturlivet behandles.

4.Strategier og tiltak

4.1 Aurskog-Høland skal være en kommune hvor kulturopplevelser og -deltakelse er tilgjengelig og mulig for alle

Kommunen skal legge til rette for kulturopplevelser og -deltakelse for kommunens innbyggere og motvirke utenforskap. Viktige tilpasninger kan være pris, friplasser med ensartede retningslinjer, fremkommelighet, tidspunkt, transport, følge og informasjon.

Generell informasjon må være tilgjengelig for alle, og være tilpasset brukergruppene. Fysiske informasjonsskriv og digitale løsninger tilpasses ulike brukergrupper. Digitale løsninger åpner også opp for tilpasninger til mennesker med funksjonsnedsettelser eller språkutfordringer. Forenklete versjoner av tekst bør være tilgjengelig.

Samhandling er viktig både for personen det gjelder og faglig utvikling. Disse grunntanker er viktig både kommunalt og i samarbeid med lag og foreninger. Det vil også bidra til kompetanseutvikling og kompetansedeling.

Kommunen har et spesielt ansvar for å presentere et bredt utvalg av sjangre og kunstarter.

4.2 Aurskog-Høland skal være en kommune som verdsetter frivillighet og støtter det lokale kulturlivet

Kommunens frivillighetserklæring og samarbeidsavtalen med Kulturrådet skal være bærebjelken i samarbeidet med det frivillige kulturlivet.

Kommunen skal bidra økonomisk til drift av kulturelle lag og foreninger. Organisasjoner med tilbud til barn og unge prioriteres ved tildeling.

Kommunen skal bidra til at lag og foreningers åpne arrangementer gjøres kjent for innbyggerne.

Kommunen skal veilede lag og foreninger, igangsette og koordinere samarbeid om ulike prosjekter.

4.3 Aurskog-Høland kommune legger til rette for kunstnerisk og kulturell virksomhet

Kommunen skal legge til rette for kunstnerisk og kulturell virksomhet, både for fritidsutøvere og utøvende virksomhet.

Kommunen skal legge til rette for bruk av kommunale lokaler til øving og forestillinger. Lokale lag og foreninger kan låne lokaler i skolene gratis til ikke-kommersiell virksomhet, og leie forestillingslokaler til overkommelige priser.

Kommunen skal bidra til å opprette nettverk for utøvende kunstnere, og bruke utøvende lokale kunstnere når det passer.

4.4 Aurskog-Høland kommune skal ivareta og utvikle kulturminner og kulturarv i hele kommunen

Kommunen skal bruke kulturarv og kulturminner som ressurs i samfunnsplanlegging og stedsutvikling, og se verdiene disse har for utvikling av identitet, tilhørighet og folkehelse.

Kommunen skal bidra til formidling av kommunens materielle og immaterielle kulturarv på fysiske og digitale plattformer og som ressurs i all opplæring.

Kommunen skal bidra til å opprette et nettverk for aktører innen kulturminner og kulturarv for å kunne samarbeide om å fremme, utvikle og formidle historie og kulturarv på en bærekraftig måte.